

Forum
Związków Zawodowych

Niezależny Samorządny
Związek Zawodowy
„Solidarność”

Ogólnopolskie Porozumienie
Związków Zawodowych

Warszawa, 24 listopada 2008 r.

Wielce Szanowny Panie Prezydencie,

W dniu 6 listopada 2008r. Sejm RP uchwalił tzw. pakiet ustaw zdrowotnych reformujących system ochrony zdrowia w Polsce.

Reprezentatywne centrale związkowe tj. Forum Związków Zawodowych, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” i Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych od początku uczestniczyły w pracach nad projektami ustaw zdrowotnych, zarówno w czasie „Białego szczytu” w ochronie zdrowia jak też na każdym etapie procesu legislacyjnego w Parlamencie RP.

W ocenie naszych Organizacji znaczna część z uchwalonego pakietu ustaw obarczona jest poważnymi błędami zarówno **w sferze merytorycznej**, jak też w **trybie procedowania** nad ustawami.

Zwracaliśmy na to uwagę Pana Prezydenta w czasie spotkania w lipcu br., o które zwróciliśmy się jako przedstawiciele środowisk medycznych, aby przedstawić Panu Prezydentowi nasze stanowiska do pakietu projektów ustaw, powszechnie nieakceptowanych jak też zapoznać z trybem i sposobem prac w sejmowych Podkomisjach i Komisjach.

Niestety, od tamtego czasu nic się nie zmieniło – w dniu 6 listopada 2008r. arytmetyczną większością koalicji rządowej uchwalono prawo, za które odpowiedzialność ponoszą wyłącznie posłowie wnioskodawcy i strona rządowa akceptująca taki stan rzeczy.

W związku z powyższym – w imieniu naszych central związkowych zwracamy się do Pana Prezydenta z prośbą o odmowę podpisania trzech ustaw z tzw. pakietu ustaw zdrowotnych uchwalonych przez Sejm RP w dniu 6 listopada 2008r., tj.

- **ustawy o zakładach opieki zdrowotnej**
- **ustawy o pracownikach zakładów opieki zdrowotnej**
- **ustawy – Przepisy wprowadzające ustawy z zakresu ochrony zdrowia**

Ponadto zwracamy się do Pana Prezydenta RP z prośbą o **skierowanie do Trybunału Konstytucyjnego wniosku o sprawdzenie zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej niektórych przepisów ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta.**

W pracach legislacyjnych nad kluczowymi projektami ustaw zabrakło kompromisu i dobrej woli stron decydujących o kształcie przyszłej reformy ochrony zdrowia zaś prace legislacyjne przebiegały z naruszeniem podstawowych zasad dialogu społecznego.

Zastrzeżenia naszych Organizacji do wymienionych uchwalonych ustaw dotyczą trybu procedowania oraz zawartości merytorycznej.

I. W zakresie merytorycznym istotne zastrzeżenia budzą następujące rozwiązania:

1) w ustawie z dnia 6 listopada 2008r. o zakładach opieki zdrowotnej:

- **obligatoryjność przekształcenia** działających obecnie samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej w zakłady opieki zdrowotnej prowadzone przez spółki kapitałowe, w przyszłości funkcjonujące na zasadach komercyjnych;
- **rezygnacja z utrzymania większościowego udziału podmiotu publicznego** (Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego) w przekształcanych placówkach, pomimo propozycji takiego rozwiązania w pierwotnym przedłożeniu projektu ustawy, ustalonym na poziomie 51% oraz 75% w przypadku szpitali klinicznych;
- **niedostateczna gwarancja realizacji art. 68 ust. 2 Konstytucji RP w zakresie równego dostępu do świadczeń zdrowotnych** w ramach ubezpieczenia zdrowotnego finansowanego ze środków publicznych oraz zapewnienia właściwej organizacji opieki zdrowotnej;
- **odstąpienie od zasady umożliwiającej przekazanie nieodpłatnych akcji lub udziałów dla uprawnionych pracowników** - możliwość nabywania przez pracowników akcji i udziałów spółki w wysokości do 15 % proponowano w pierwotnej wersji projektu ustawy;
- **niedostateczne zapisy chroniące przed rozwiązaniem spółki, zbywaniem zakładu opieki zdrowotnej albo jego zorganizowanej części, zbywaniem udziałów większościowych** albo istotnej zmiany przedmiotu działalności tej spółki;

2) w ustawie z dnia 6 listopada 2008r. o pracownikach zakładów opieki zdrowotnej:

- pogorszenie **norm czasu pracy dla osób pracujących dotychczas w tzw. „skróconym” czasie pracy**, co stoi w sprzeczności z zasadą zachowania praw nabytych i brakiem propozycji rekompensat;
- **wykreślenie** dotychczasowych **przepisów dających podstawę prawną do systematycznego wzrostu wynagrodzeń** dla pracowników ochrony zdrowia;
- pogłębienie **rozwarstwienia statusu pracowników ochrony zdrowia w zależności od struktury własnościowej placówki**, w której będą zatrudnieni - przepisy regulujące m.in.: prawo do nagród jubileuszowych, dodatek za wysługę lat, odprawy dla pracowników odchodzących na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy obejmują wyłącznie pracowników spółek z jednoosobowym lub większościowym udziałem Skarbu Państwa;
- brak gwarancji ustawowych odnośnie **pakietów i osłon socjalnych dla pracowników** przekształcanych zakładów opieki zdrowotnej;

Nasze Organizacje Związkowe od wielu lat podkreślały konieczność ustawowego uregulowania zasad zatrudniania i wynagradzania pracowników opieki zdrowotnej. Ustawa o pracownikach zakładów opieki zdrowotnej nie spełnia tych oczekiwań, a wręcz pogarsza przepisy obecnie obowiązujące.

3) w ustawie z dnia 6 listopada 2008r. – **Przepisy wprowadzające ustawy z zakresu ochrony zdrowia**, zastrzeżenia dotyczą:

- **zróżnicowania form wsparcia** dla samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej i **uwarunkowanie ich obligatoryjnym przekształceniem** w spółki kapitałowe (umorzenia zobowiązań publicznoprawnych, poręczenia, pożyczki i gwarancje SP).

- niedoszacowania **skutków finansowych** uchwalonej ustawy dla budżetu państwa, zwłaszcza w zakresie oddłużenia szpitali i wyceny ich majątku;
- regulacji odnoszących się do **zbywania akcji i udziałów zakładów opieki zdrowotnej** w okresie trzech lat od ich nabycia, co oznacza wprost otwarcie ustawodawcy na prywatyzację placówek ochrony zdrowia;
- niejasnych przepisów regulujących wrażliwe społecznie i ekonomicznie **kwestie własności, nieruchomości i dzierżawy zakładów opieki zdrowotnej przekształcanych w spółki kapitałowe**;

4) ustawa z dnia 6 listopada 2008r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta:

W ocenie naszych Organizacji **wątpliwości konstytucyjne budzą w szczególności art. 59 ust. 1 pkt. 2, art. 64 ust. 2 - 4 i art. 68 ustawy.**

Chodzi o część przepisów określających **postępowanie w sprawach praktyk naruszających zbiorowe prawa pacjentów** – za które w świetle przepisów ustawy Rzecznik Praw Pacjenta, niezależnie od regulacji zawartych w obowiązującej ustawie z dnia 23 maja 1991r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych, może nałożyć na organizatora strajku w drodze decyzji karę pieniężną w wysokości 500 tys. zł. Obecne prawo reguluje kwestie organizowania strajków oraz odpowiedzialności za naruszanie przepisów w tym obszarze. Trudno jest znaleźć uzasadnienie, aby równolegle w systemie prawnym funkcjonowały przepisy rozstrzygające tożsame kwestie.

II. Uchwalanie ustaw odbywało się z rażącym naruszeniem zasad dialogu społecznego, którego przejawem były m.in. następujące fakty:

- tryb zgłoszenia systemowych dla opieki zdrowotnej **projektów ustaw jako poselskich** zdecydowanie ograniczył ustawowe konsultacje społeczne;
- **procedowanie legislacyjne** w sejmowych Podkomisjach i Komisjach uniemożliwiające stronie związkowej rzetelne prezentowanie stanowisk, zgłaszanie uwag i poprawek, procedowanie w późnych godzinach nocnych, pilny tryb uchwalania prawa uniemożliwiający konsultacje wewnątrzwiązkowe;
- **brak konsultacji propozycji zmian własnościowych zakładów opieki zdrowotnej i obszaru spraw pracowniczych** ze stroną związkową na płaszczyznach dialogu społecznego tj. Trójstronnego Zespołu do Spraw Ochrony Zdrowia czy Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno – Gospodarczych;
- odstąpienie przez wnioskodawców od pierwotnego **kierunku zmian systemowych w trakcie procesu legislacyjnego** w Parlamencie RP;
- **brak rzetelnej oceny skutków finansowych** ustaw oraz źródeł ich finansowania.

Przewodniczący
Forum Związków Zawodowych

WIESŁAW SIEWIERSKI

Przewodniczący
NSZZ „Solidarność”

JANUSZ ŚNIADEK

Przewodniczący
Ogólnopolskiego Porozumienia
Związków Zawodowych

JAN GUZ

Przewodnicząca
Ogólnopolskiego ZZ
Pielęgniarek i położnych
DOROTA GARDIAS

Przewodnicząca
Sekretariatu Ochrony Zdrowia
NSZZ „Solidarność”
MARIA JOLANTA OCHMAN

Przewodnicząca
Federacji ZZ Pracowników Ochrony
Zdrowia i Pomocy Społecznej
URSZULA MICHAŁSKA